

POSUDEK VEDOUcíHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomantky:	Zdeněk Priesel
Téma práce:	Správní vyhoštění faktického tuzemce
Rozsah práce:	69 s. (vlastního textu)
Datum odevzdání práce:	30. 10. 2019

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant si pro svou diplomovou práci vybral téma dosud v českém prostředí nezpracované. Autor zpracoval institut pocházející z německého práva. Téma je jednoznačně aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Pro zdárné zpracování tématu je třeba znát nejen vnitrostátní právní úpravu, ale rovněž právo EU a mezinárodní právo veřejné. Jejich znalost v dostatečném rozsahu autor prokázal. Obdobné platí pro použitelnou judikaturu.

Autor pracoval se základními domácími literárními zdroji. Kladně je třeba hodnotit využití německých literárních zdrojů a dalších pramenů, které však s ohledem na vybrané téma (srov. výše) bylo nezbytné.

Z hlediska použitých metod autor použil metodu analytickou a deskriptivní. Komparaci v právním smyslu metody autor neprovádí; představuje institut německého práva a zamýšlí se nad jeho využitím v ČR.

3. Formální a systematické členění práce

Předložená diplomová práce má celkem 12 kapitol – úvod; vymezení pojmů; režim vstupu a pobytu cizinců; správní vyhoštění; mezinárodně právní kontext; příčiny a prevence vzniku faktického tuzemství; řízení o uložení správního vyhoštění; fiktivní tuzemci jako žadatelé o udělení mezinárodní ochrany; situace ve Spolkové republice Německo; úvahy *de lege ferenda*; případ z odborné praxe; závěr.

Autorem zvolená struktura má svoji vnitřní logiku.

4. Vyjádření k práci

Práci považuji za zdařilý rozbor dosud (v ČR) nezpracovaného tématu. Velmi kladně hodnotím snahu a schopnost autora formulovat své názory na rozebírané otázky, ačkoliv tyto jsou v některých případech diskusní, či mohou dokonce působit kontroverzně.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autor v úvodu své práce představuje motivy výběru tématu a cíle práce; cílem práce je zejména „přispět k systematickému uchopení specifického postavení faktických tuzemců a nabídnout různé alternativy s tím spojených problémů“. Autor vymezuje rovněž výzkumnou otázku, tj. zda a za jakých podmínek je možné faktického tuzemce vyhostit. Lze říci, že autor v práci na výzkumnou otázku formuluje odpověď a že cíle své práce splnil.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autor práci zpracoval samostatně za standardního využití konzultací vedoucího práce. Výběr tématu

	<p>a jeho zpracování je výsledkem samostatné práce autora.</p> <p>O samostatnosti při zpracování tématu nemám nejmenších pochyb. Rovněž automatická kontrola z hlediska plagiátorství neodhalila žádné nedostatky.</p>
Logická stavba práce	Práce má z hlediska stavby svou vnitřní logiku (srov. výše).
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	<p>Autor pracoval s relevantní rozhodovací činností českých soudů a nadnárodních soudů/kontrolních mechanismů. Na druhou stranu je výběr někdy neúplný (judikatura chybí, či nejsou uvedeny další interpretační linie).</p> <p>Jak uvedeno výše, pracoval autor se základními domácími literárními zdroji, přičemž kladně hodnotím využití německých literárních zdrojů a dalších pramenů.</p> <p>Z konkrétnějších připomínek: Není mi jasná citace práce <i>H. Körbla</i>, neboť se ve skutečnosti jedná pouze o odkaz na judikaturu, pro který není odkaz na tuto rigorózní práci vůbec podstatný. Na mnoha místech by bylo vhodné uvést pramen právního závěru apod., ze kterého autor čerpá.</p>
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Diplomant téma analyzoval do dostatečné hloubky. Analýza zkoumaného institutu a souvisejících institutů českého práva mohla být však také hlubší, a to klidně na úkor kontextuálních částí práce. Kromě toho některé části práce vedou snad až zbytečně k odbíhání od tématu nebo je jejich souvislost se zpracovávaným tématem až příliš volná.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	K úpravě práce nemám významnější připomínky.
Jazyková a stylistická úroveň	K jazykové a stylistické úrovni nemám významnější připomínek.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Na tomto místě je třeba uvést, že některé své zde uvedené připomínky jsem uplatnil již k průběžné (pracovní) verzi práce, přičemž nevím, zda nebyly důsledněji zapracovány vědomě, či neúmyslně.

Z konkrétnějších připomínek bych uvedl následující. Definice *cizince* vyplývá již z Listiny základních práv a svobod (s. 9). Je otázkou, zda lze v obecné rovině hovořit o migraci jako zásadním faktoru proměny jednotlivých společností od druhé pol. 20. stol. (s. 5) – někde ve velkém probíhala již před tímto obdobím, někde naopak v tomto období neprobíhala vůbec. Jestliže osoba nabude zletilosti, již nemůže být v „mladistvém věku“ (s. 6). Teze Ústavního soudu (s. 15, pozn. 13) je v literatuře již delší dobu zpochybňována (srov. zjm. *P. Pořízek* v autorem citované publikaci). Zda je výjezdní příkaz pobytovým titulem v užším smyslu slova, není sporné (s. 18), neboť tento oprávněním k pobytu není (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 2. 8. 2016, č. j. 48 A 14/2015-26); spíše by bylo třeba jej zařadit do podkapitoly 2.3. Potenciál rozhodnutí ve věci *Nottebohm* (s. 29-30) a teorie *genuine link* nebyly v práci ke škodě věci plně

využity. Pakt dozajista nebyl v roce 1976 „přijat“ do našeho právního řádu (s. 31). Právo zřejmě „neopustilo politiku“ jednoho státního občanství (s. 38); nadto zde chybí zmínka, že se jedná o případy naturalizace a že to bylo za jistých podmínek možné i podle staré právní úpravy. K otázce, kdy správní orgány mají zkoumat přiměřenost zásahu do rodinného a soukromého života (s. 40), existuje i judikatura opačná; tato vychází z toho, že v případě, kdy zásah do tohoto práva by dosáhl takové intenzity, že by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR, je třeba tuto otázku posuzovat bez ohledu na zákonnou úpravu. Délka pobytu cizince na území, společenské a kulturní vazby či rozsah narušení soukromého a rodinného života (s. 43-44) zkoumané při posuzování přiměřenosti zásahu do rodinného a soukromého života jednoznačně souvisí pojmem *faktického tuzemce* tak, jak je v práci vymezen; tato hlediska proto mohla být v práci analyzována hlouběji. Pouhé sdílení společné domácnosti s občanem EU nestačí (s. 47). Než o „osobním rozsahu“ (s. 48) by bylo lepší hovořit o osobní působnosti norem. Při zkoumání důvodu pro udělení doplňkové ochrany v případě, kdy má být vycestování v rozporu se závazky ČR, chybí podrobnější rozbor jednotlivých výkladových linií (zejména judikatury) v otázce, nakolik je pod tento důvod podřaditelný zásah do soukromého či rodinného života (s. 48-51). Návrhy obsažené v kapitole 9 by pak mohly, a zřejmě také měly, být konkrétnější a lépe odůvodněné, neboť si nejsem jistý, zda všechny jsou skutečně vhodné a nezbytné. Je otázka, zda v „případu z odborné praxe“ (kapitola 10) neměl být zkoumán zásah do práva na soukromý a rodinný život (dle čl. 8 EÚLP), a tedy rovněž otázka, zda se jedná o *faktického tuzemce*, již při zrušení povolení k trvalému pobytu (viz zmíněná rozdílná judikatura). Označovat faktické tuzemce za „přirozenoprávní občany“ nepovažují zcela za vhodné. Kontext autorem provedené citace rozhodnutí Nejvyššího správního soudu k pojmu veřejný pořádek dostatečně nezohledňuje, že „je třeba brát v úvahu nejen celkový smysl dané právní úpravy, ale přihlížet i k rozdílným okolnostem vzniku, původu a účelu jednotlivých ustanovení, v nichž jsou tyto pojmy užity“ (právní věta I. citovaného usnesení rozšířeného senátu). U *faktických tuzemců* nemůže test proporcionality vést vždy k závěru, že tito jsou nevyhostitelní.

Práci však považuji za zdařilé zpracování zvoleného tématu, které splňuje požadavky na práce tohoto typu kladené. Autor jednoznačně prokázal, že se ve zvoleném tématu, popř. v oblasti cizineckého práva, orientuje.

V rámci obhajoby by autor měl být připraven reagovat na výše uvedené připomínky.

Otázka k obhajobě:

Mohl by autor blíže představit své konkrétnější návrhy *de lege ferenda*; jaké konkrétní změny právní úpravy navrhuje?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci k obhajobě d o p o r u č u j i .
Navržený klasifikační stupeň	v e l m i d o b ř e (dle průběhu obhajoby)

V Praze dne 29. ledna 2020

JUDr. David Kryška, Ph.D.
vedoucí diplomové práce